

INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ

Název školy	Gymnázium, Šternberk, Horní nám. 5
Číslo projektu	CZ.1.07/1.5.00/34.0218
Šablona	II/2 Inovace a zkvalitnění výuky cizích jazyků na středních školách
Označení materiálu	VY_22_INOVACE_Bat010
Vypracoval(a), Dne	Mgr. Lucie Bartošová, 15.03.2013
Ověřeno (datum)	27.03.2013
Předmět	Německý jazyk
Třída	3.A - KN
Téma hodiny	Grammatik: Deklination der Substantive
Druh materiálu	Pracovní list
Anotace	Pracovní list je zaměřen na gramatickou strukturu skloňování podstatných jmen. Pracovní list je rozdělen do dvou celků. V prvním celku je vysvětlena gramatická struktura a ve druhém celku jsou příklady na zopakování, procvičení a upevnění této gramatické struktury.

GRAMMATIK: DEKLINATION DER SUBSTANTIVE - Arbeitsblatt **THEORIE**

Rod = das Genus

Před podstatnými jmény v němčině stojí většinou člen – určitý nebo neurčitý, přídavné jméno nebo zájmeno – přivlastňovací, ukazovací, tázací, neurčité. Při skloňování se mění jejich tvar. Samostatné podstatné jméno zůstává většinou neměnné. Člen určuje v němčině gramatický rod podstatného jména. DER – rod mužský, DIE – rod ženský a DAS – rod střední. Gramatický rod v němčině není vždy shodný s gramatickým rodem podstatných jmen v němčině. (der Fluss = ta řeka)

Rod se často shoduje v obou jazycích, jestliže je gramatický rod shodný s rodem přirozeným: die Mutter = ta matka, der Sohn = ten syn, das Kind = to dítě.

Skupiny podstatných jmen, u kterých je gramatický rod vždy stejný:

Mužský rod	příklady
Roční období	der Winter
Měsíce	der Januar
Dny	der Montag
Větry, srážky	der Monsum
Nerosty, půdní druhy	der Ton (= jíl)
Automobily	der BMW
Ženský rod	
Stromy, květiny (většina)	die Linde, die Rose
Čísla	die Drei
Názvy lodí	die Nautilus
Motoroky	die Kawasaki
Střední rod	
Kovy (většina)	das Gold
Podstatná jména s předponou GE- (většina)	das Getier (= zvířena)
Zpodstatnělá slovesa	das Rechnen
Názvy zemí, měst, světadílů (většina)	das Frankreich, das Prag
Hotely, kavárny, kina	das Hilton
Písmena	das B

INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ

Podstatná jména končící na –CHEN, –LEIN	das Mädchen
---	-------------

Jedná-li se o podstatné jméno složené z více částí, je pro určení gramatického rodu podstatná jeho poslední část – die Tischdecke = der Tisch + die Decka = ubrus.

Gramatický rod lze určit i podle koncovky podstatného jména:

rod	koncovka	příklad
Mužský rod = DER	-ling	der Schmetterling, der Lehring
	-and	der Doktorand
	-ant	der Konsonant (= souhláska)
	-eur/-ör	der Masseur, der Likör
	-ent	der Student
	-ismus	der Pessimismus
	-or	der Rotor
	... a další	
Ženský rod = DIE	-ei	die Bäckerei
	-in	die Ärztin (ženská povolání)
	-heit	die Gesundheit
	-keit	die Süßigkeit
	-schaft	die Mannschaft
	-ung	die Schulung (= školení)
	-ion	die Organisation
	-ie	die Familie
	... a další	
Střední rod = DAS	-tum	das Eigentum (= vlastnictví)
	-eau, -o	das Büro, das Tableau (= tablo)
	-(i)um	das Studium
	-ment	das Dokument
	-chen, -lein (zdrobněliny)	das Häuschen, das Büchlein

U některých podstatných jmen rod kolísá, ale význam zůstává stejný:

Podstatné jméno	rod	Český význam
Biotop	der, das	Biotop
Bonbon	der, das	Bonbon
Dotter	der, das (krajově i die)	Žloutek
Filter	der, das	Filtr
Gelee	der, das	Želé
Joghurt	der, das	Jogurt
Lasso	der, das	Laso
Liter	der, das	Litr
Meteor	der, das	Meteor
Poster	der, das	Plakát
Radar	der, das	Radar
Salbei	der, die	Šalvěj
Schrot	der, das	Šrot (obilný)
Soda	die, das	soda

Některá stejně znějící podstatná jména mohou mít různý rod, který je výrazem odlišného významu slova.

Tyto formy často tvoří rozdílně i množné číslo:

Podstatné jméno	Rod (množné číslo)	Český význam
-----------------	--------------------	--------------

evropský
sociální
fond v ČR

EVROPSKÁ UNIE

MINISTERSTVO ŠKOLSTVÍ,
MLÁDEŽE A TĚLOVÝCHOVY

OP Vzdělávání
pro konkurenceschopnost

INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ

Band	der (Bände)	Svazek knih
	die (Bands)	Hudební skupina
	das (Bande)	pouto
	das (Bänder)	stuha
Bord	der	Paluba lodi
	das	Regál, prkno
Bund	der (Bünde)	Svaz, společenství
	das (Bunde)	Svazek (klíčů)
Erbe	der	Dědic
	das	dědictví
Gehalt	der	Obsah, hodnota
	das	Plat, mzda
Golf	der	Mořská zátoka
	das	Golf (sort)
Heide	der	Pohan
	die	vřesoviště
Junge	der	Chlapec
	das	mláďe
Kiefer	der (Kiefer)	Čelist
	die (Kiefern)	borovice
Kunde	der	Zákazník
	die	zpráva
Leiter	der (Leiter)	Vedoucí
	die (Leitern)	žebřík
Mangel	der (Mängel)	Vada
	die (Mangeln)	mandl
Messer	der	Měřič
	das	nůž
Pantomime	der	Mim
	die	pantomima
Schild	der (Schilde)	Štít
	das (Schilder)	Vývěsní štít
See	der	Jezero
	die	moře
Steuer	das (Steuer)	Kormidlo, volant
	die (Steuern)	daně
Tau	der	Rosa
	das	Lodní lano
Taube	der	Neslyšící (muž)
	die	holub
Tor	der (Toren)	Blázen
	das (Tore)	brána
Verdienst	der	Příjem, výdělek
	das	Zásluha
Weise	der	Moudrý člověk, mudrc
	die	způsob

INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ

Skloňování podstatných jmen

Existují tři druhy skloňování – silné (většina podst.jm.), slabé (n – deklination) a kombinované.

Rod mužský, Singular (Nominativ – Genitiv – Dativ – Akkusativ), člen určitý a neurčitý:

1. Pád: der Hund / ein Hund
2. Pád: des Hundes (des Abends) / eines Hundes
3. Pád: dem Hund / einem Hund
4. Pád: den Hund / einen Hund

Rod ženský, Singular, člen určitý a neurčitý:

1. Pád: die Nacht / eine Nacht
2. Pád: der Nacht / einer Nacht
3. Pád: der Nacht / einer Nacht
4. Pád: die Nacht / eine Nacht

Rod střední, Singular, člen určitý a neurčitý:

1. Pád: das Buch / ein Buch
2. Pád: des Buches / eines Buches
3. Pád: dem Buch / einem Buch
4. Pád: das Buch / ein Buch

Plural, člen určitý a bez členu:

1. Pád: die Hunde / Nächte / Bücher
2. Pád: der Hunde / Nächte / Bücher
3. Pád: den Hunden / Nächten / Büchern
4. Pád: die Hunde / Nächte / Bücher

V jednotném i množném čísle rozlišujeme několik typů skloňování podstatných jmen.

V jednotném čísle mohou nastat čtyři případy:

- a.) Podstatné jméno nepřijímá v žádném pádu koncovku. Jedná se o podstatná jména ženského rodu (die Frau).
- b.) Podstatné jméno přijímá ve všech pádech, kromě prvního, koncovku **–(e)n**. Patří sem menší část podstatných jmen mužského rodu (der Mensch).
- c.) Podstatné jméno přijímá pouze v jednotném čísle ve druhém pádu koncovku **–(e)s** a případně koncovku **–e** ve třetím pádu, která ovšem není povinná. Do této skupiny patří všechna podstatná jména rodu středního a většina podstatných jmen rodu mužského (der Vater, das Haus).
- d.) Vyjimku tvoří některá podstatná jména rodu mužského, která mají ve druhém pádu jednotného čísla koncovku **–(e)ns**, v ostatních pádech pak koncovku **–n** (der Name: des Namens, dem Namen, den Namen, der Buchstabe: des Buchstabens, dem Buchstaben, den Buchstaben, das Herz: des Herzens, dem Herzen, das Herz – jediné podstatné jméno středního rodu, které patří do této skupiny)

pád	Typ a.)	Typ b.)	Typ c.)	Typ d.)
1.	die Frau	der Mensch	der Vater	das Herz
2.	der Frau	des Menschen	des Vaters	des Herzens
3.	der Frau	dem Menschen	dem Vater	dem Herzen
4.	die Frau	den Menschen	den Vater	das Herz

Některá podstatná jména tvoří množné číslo více způsoby. Každá z těchto forem může mít potom jiný význam:

Slovo	Množné číslo	Český význam
der Akt	die Akte	Děj, dějství, akt
	die Akten	Úřední spis
die Bank	die Bänke	Lavice

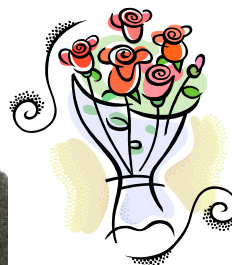
INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ

	die Banken	banka
der Bau	die Bauten	Stavba
	die Baue	doupě
der Faden	die Fäden	Nit
	die Faden	Sáh (námožní míra)
das Gesicht	die Gesichter	obličej
	die Gesichte	vidění
der Hahn	die Hähne	Kohout (zvíře)
	die Hahnen	Kohoutek (vodovodní)
die Mutter	die Mütter	Matka (žena)
	die Muttern	Matice (u šroubu)
der Rat	die Ratschläge	Rada (pomoc)
	die Räte	Rada (radní)
der Strauss	die Sträusse	Kytice
	die Strausse	pštos
der Ton	die Töne	tón
	die Tone	hlína
das Tuch	die Tücher	šátek
	die Tuche	sukno
das Wort	die Worte	Slovo (v souvislé řeči)
	die Wörter	Slovo (jednotlivé)

ÜBUNG

1. Wie heissen diese Nomen? Schreibe Singular- auch mit dem Artikel und die Pluralform:
Všechny níže použité obrázky jsou použity z Klipartu Microsoft Word 2010.

INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ

2. Wie heisst die richtige Pluralform?

- a.) der Vater: die Väter – die Vätern – die Vatern
- b.) das Tuch: die Tuche – die Tücher – die Tüche
- c.) der Tag: die Tage – die Tagen – die Tags
- d.) die Tochter: die Töchtern – die Tochter – die Töchter
- e.) das Mädchen: die Mädchens – die Mädchene – die Mädchen

3. Verbinde die Satzteile:

1. Er machte	a) bloss passiert?
2. Meine Schwester bereitet das Essen zu	b) des Vaters ist kaputt.
3. Was ist denn	c) ein Kaufhaus.
4. Das Auto	d) den Grosseltern nicht.
5. Das Kind gehorcht	e) einen riesengrossen Fehler.
6. Fleisch	f) ist voll.
7. Um die Ecke neben der Molkerei gibt es	g) den Eltern zu.
8. Der Sohn hört	h) und ich decke den Tisch.

INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ

9. Der Kffer	i) ein Kinderzimmer mit Bad?
10. Haben Sie noch	j) ein wertvolles Nahrungsmittel.

4. Ergänze den Artikel:

Feriengebiete in Deutschland

(1) _____ Fichtelgebirge sowie (2) _____ Bayrische Wald gehören zu (3) _____ schönsten Landschaften (4) _____ Bundesrepublik. Es ist gleichzeitig (5) _____ preiswerteste Feriengebiet. Hier erwarten uns Wanderferien, aber auch kulturelle Urlaubsziele. Verführerisch und romantisch wirkt auch (6) _____ geschlängelte Tal (7) _____ Mosel in (8) _____ Westen (9) _____ Landes und (10) _____ Abschnitt (11) _____ Rheins zwischen Wiesbaden und Köln. (12) _____ Weinbau bestimmt hier (13) _____ Kultur (14) _____ Gegend. (15) _____ berühmten Weinfeste begeistern (16) _____ in- und ausländische Touristen, die eigens deswegen kommen.¹

5. Übersetze:

1. Děti jsou nahoře v pracovně.
2. Čas všechno zahojí.
3. Květen je nejkrásnější měsíc v roce, ale i v přírodě.
4. Řekni to prosím tvému spolužákovi. Předem ti velice děkuji.
5. Je tu poblíž někde nějaká pekárna?
6. Nosíš brýle? Potřebuji lepidlo.
7. Ten kabát se mi vůbec nelíbí.
8. Památník se nachází na ostrově.
9. Domácí zvířata leží ve stínu a ptáčci zpívají na stromech.
10. Polož prosím nůž, lžičku a vidličku na stůl !

¹ Tecza, Melinda, Tecza, Zygmunt: Němčina, školní kurz gramatiky, 2006 Langenscheidt Polska Sp. Z. o. o., Warszawa, ISBN: 978-80-7240-598-5 (S.53)